

۹۰-۹۹-۰۴

دانشگاه علوم و فنون دریایی خرمشهر

پردیس خودگردان

گروه حمل و نقل دریایی

پایان نامه کارشناسی ارشد رشته دریانوردی گرایش حمل و نقل دریایی

بررسی و مقایسه الگوهای صادرات مجدد در منطقه ویژه اقتصادی بندر امام خمینی^(۵)

استاد راهنما:

دکتر سید ناصر سعیدی

اساتید مشاور:

مهندس حمیدرضا حلافی

مهندس امیرمیلاذ شمس

پژوهشگر:

محمد کریم کریمی

اسفند ۱۳۹۲

اجرای این پایان نامه مورد حمایت مالی سازمان بنادر و دریانوردی قرار گرفته است و سازمان به عنوان تنها مرجع حاکمیتی کشور در امور بندری، دریایی و کشتیرانی بازرگانی به منظور ایفای نقش مرجعیت دانشی خود و در راستای تحقق راهبردهای کلان نقشه جامع علمی کشور مبنی بر "حمایت از توسعه شبکه‌های تحقیقاتی و تسهیل انتقال و انتشار دانش و سامان‌دهی علمی" از طریق "استانداردسازی و اصلاح فرایندهای تولید، ثبت، داوری و سنجش و ایجاد بانک‌های اطلاعاتی یکپارچه برای نشریات، اختراعات و اکتشافات پژوهشگران"، اقدام به ارائه این اثر در سایت SID می‌نماید.

چکیده

صادرات مجدد عبارت است از صدور کالاهایی که قبلاً وارد شده است بدون فرآوری یا تغییر اضافی. چنانچه صادرات مجدد از طریق بنادر، مناطق آزاد یا انبارهای تحت حفاظت گمرک انجام گیرد، مشمول پرداخت حقوق گمرکی نخواهد بود. از طرفی حسب آیین نامه تشویق صادرات مجدد در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی، صادرات مجدد به فعالیت اقتصادی اطلاق می‌گردد که بر اساس آن کالایی از کشورهای خارجی و یا سایر مناطق آزاد و ویژه اقتصادی به قصد صادرات به سایر نقاط جهان به یکی از مناطق وارد و بدون تغییر ماهیت و با ایجاد ارزش افزوده محدود نظیر: بسته بندی، مونتاژ ساده، پردازش مختصر، جداسازی، ترکیب، نصب، برچسب گذاری و ... به خارج از کشور صادر می‌گردد از طرفی بندر امام خمینی^(۵) یکی از بزرگترین و مهمترین بنادر تجاری کشور محسوب می‌گردد که سالانه ۳۰ درصد از واردات و صادرات غیرنفتی کشور از طریق آن انجام می‌شود. با توجه به تغییراتی که در بازار تجارت کالاهای وارداتی و صادراتی در حال انجام است و این تغییرات امکان دارد در درازمدت بر روی جذب کالا در بندر تأثیر بگذارد و همچنین با توجه به طرح جامع بازرگانی بنادر، نیاز است تا این بندر به دنبال ایجاد تحول اساسی در استراتژی‌های خود باشد. در این راستا بمنظور پوشش هزینه‌های جاری و از طرفی انجام هزینه‌های سرمایه‌ای در جهت ایجاد زیرساخت‌ها و توسعه تاسیسات و تسهیلات بندری، پرداختن به مقوله صادرات مجدد به عنوان یکی از راهکارهای افزایش درآمد برای این بندر از اهمیت ویژه‌ای برخوردار می‌باشد. از طرفی با توجه به برنامه ریزی دولت در استفاده از استراتژی صادرات مجدد به عنوان مزیت رقابتی جهت افزایش صادرات کالا و وجود کارخانه‌های با قابلیت تبدیل مواد اولیه به کالاهای دارای ارزش افزوده در بندر امام خمینی^(۵)، این بندر می‌تواند با بکارگیری و استفاده صحیح از این استراتژی باعث ترغیب و جذب صاحبان کالا، خطوط کشتیرانی و نهایتاً جذب کالاهای وارداتی و تبدیل آنها به کالاهای دارای ارزش افزوده جهت صادرات مجدد گردد که نهایتاً افزایش میزان درآمدهای بندری را در برخواهد داشت. از این رو تحقیق حاضر به دنبال پاسخگویی به این سؤال است استفاده از الگوی صادرات مجدد بر میزان عملکرد و درآمد منطقه ویژه بندر امام خمینی^(۵) به چه میزان تأثیر گذار است؟

کلمات کلیدی: صادرات، واردات، صادرات مجدد، ارزش افزوده، مشتری، منطقه ویژه اقتصادی

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
فصل اول کلیات پژوهش.....	۱
۱-۱ مقدمه	۲
۲-۱ بیان مسئله	۳
۳-۱ اهداف پژوهش	۵
۴-۱ پرسش های پژوهش و فرضیات.....	۶
۵-۱ روش پژوهش	۷
۶-۱ قلمرو پژوهش.....	۷
۷-۱ تعریف واژگان کلیدی.....	۷
۸-۱ محدودیت های پژوهش.....	۸
۹-۱ استفاده کنندگان نتایج پایان نامه	۹
۱۰-۱ جنبه جدید بودن و نوآوری	۹
۱۱-۱ ساختار پژوهش	۱۰
فصل دوم مروری بر پیشینه پژوهش	۱۱
۱-۲ مقدمه	۱۲
۲-۲ استراتژی توسعه صادرات و تحقیقات انجام شده.....	۱۳
۳-۲ استراتژی جایگزینی واردات.....	۲۱
۴-۲ صادرات مجدد.....	۲۴

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
۵-۲ آیین نامه اجرایی تشویق صادرات مجدد مناطق آزاد و ویژه.....	۲۴
۶-۲ چالش های فرا روی صادرات مجدد در ایران.....	۲۷
۷-۲ راهکارهای توسعه صادرات مجدد در کشور.....	۲۸
۸-۲ موانع صادرات مجدد در مناطق آزاد کشور.....	۲۹
۹-۲ الزامات صادرات مجدد.....	۳۰
۱۰-۲ راهکار سوق دادن مناطق آزاد و ویژه اقتصادی به سمت صادرات مجدد.....	۳۲
۱۱-۲ نقش حمل و نقل در رشد اقتصادی کشور.....	۳۳
۱۲-۲ تاریخچه حمل و نقل دریایی در بندر امام خمینی ^(ه)	۳۸
فصل سوم مواد و روش پژوهش	۴۰
۱-۳ مقدمه	۴۱
۲-۳ روش شناسی پژوهش.....	۴۳
۳-۳ روش گردآوری اطلاعات و داده ها.....	۴۴
۴-۳ روایی و پایایی ابزار گردآوری اطلاعات.....	۴۵
۵-۳ جامعه آماری و حجم نمونه.....	۴۶
۶-۳ روش تجزیه و تحلیل داده ها.....	۴۶
۷-۳ نقش بنادر در صادرات مجدد.....	۴۸

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۴۸.....	۳-۸ نقش بندر امام خمینی ^(۵) در اقتصاد کشور.....
۴۹.....	۳-۹ مشخصات بندر امام خمینی ^(۵) .....
۵۱.....	۳-۱۰ درآمدهای بندری.....
۵۳.....	۳-۱۱ تخلیه و بارگیری در بندر امام خمینی ^(۵) .....
۵۵.....	۳-۱۲ تعرفه های مرتبط با کالا در بندر امام خمینی ^(۵) .....
۵۸.....	فصل چهارم تحلیل داده ها
۵۹.....	۴-۱ روایی و پایایی پرسشنامه.....
۶۰.....	۴-۲ تحلیل فرضیه های پژوهش.....
۶۱.....	۴-۲-۱ تحلیل فرضیه اول.....
۸۰.....	۴-۲-۲ تحلیل فرضیه دوم.....
۸۱.....	۴-۲-۳ تحلیل فرضیه سوم.....
۸۴.....	۴-۲-۴ تحلیل فرضیه چهارم.....
۸۵.....	۴-۳ خلاصه و نتیجه فرضیات.....
۸۶.....	فصل پنجم بحث و نتیجه گیری
۸۷.....	۵-۱ لزوم توجه به صادرات مجدد.....

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۸۹.....	۲-۵ مدل اقتصادی پیشنهادی صادرات مجدد ایران.....
۹۱.....	۳-۵ پیش بینی صادرات مجدد در بندر امام خمینی ^(۶) .....
۹۲.....	۴-۵ مروری بر چالش های صادرات مجدد.....
۹۳.....	۵-۵ مروری بر راهکارهای توسعه صادرات مجدد.....
۹۴.....	۶-۵ محدودیت های تحقیق.....
۹۵.....	۷-۵ پیشنهادات.....
۹۷.....	فهرست منابع.....
۱۰۰.....	نمونه پرسشنامه پژوهش.....
۱۰۳.....	چکیده انگلیسی.....